

II. УКРАЇНЬСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА ТА УКРАЇНЬСЬКА МОВА ЯК УСПАДКОВАНА: ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА, ДОСВІД

УДК 811.161.2'351'243:373.3.091.214

ЗАКОДУВАТИ ДІТЕЙ НА УКРАЇНЬСЬКУ

Галина Бойко

*Національний університет “Львівська політехніка”
Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою
вул. С. Бандери 32д, ба н.к., кімн. 212, 79013, Львів, Україна
тел.: 032 258 01 51
ел. пошта: GalBojko@gmail.com
<http://orcid.org/000-0002-03866-5478>*

Статтю присвячено вивченню абетки української мови як іноземної за навчальним посібником “Мої друзі” для дітей 4-6 років за кордоном, який призначений для вивчення української мови на початковому рівні (згідно зі “Стандартизованими вимогами до рівнів володіння українською мовою як іноземною А1-С2”: А1 – початковий рівень, що засвідчує часткове ознайомлення зі структурою і системою української мови та можливість простого, короткого і тематично обмеженого спілкування в прогнозованих повсякденних ситуаціях. У статті зазначено, що посібник “Мої друзі” – це навчальний комплекс, до якого входять: 1. “Мої друзі”. Навчальна книга. Робочий зошит, частина 1 (А-М); 2. “Мої друзі”. Навчальна книга. Робочий зошит, частина 2 (Н-Я) та 3. “Мої друзі”. Допомога вчителю, онлайн. Скеровано погляд на те, що навчальний посібник “Мої друзі” створено відповідно до Нової української школи (НУШ) – ключової реформи Міністерства освіти і науки від вересня 2017 року та від лютого 2018 року згідно з новим Законом “Про освіту”. Посібник призначено допомогти дітям (віком 4-6 років) ознайомитися з українською абеткою, зрозуміти і закріпити набуті навички усного та писемного мовлення, вивчити нові граматичні моделі, а також полегшити вимову дитиною кожної літери та наблизити її до власне української, загалом посприяти розв'язку учня як грамотної, різнобічно обізнаної особистості. Для того, щоб заняття проходили досить легко і весело, а також приносили користь, авторка статті наголошує на необхідності виробити певну стратегію і дотримуватися її у всьому. Навчальний посібник “Мої друзі” складається з 17 тем та 34 уроків. На кожну літеру розроблений окремий урок у порядку абетки. Кожен урок розпочинається короткою інформацією для вчителя: 1. Тема уроку. 2. Визначення рівня. 3. Пропонована літера. 4. Важливі слова. 5. Ситуативний словник. 6. Завдання уроку (лексико-граматичний компонент). 7. Вправи для письма, слухання, повторення, говоріння і вивчення літер. Пізнавати навчальний посібник пропонує разом із цікавими героями (хлопчик Андрій, дівчинка Юлія та їхні улюбленці – лев Левко та робот Мудрик).

Ключові слова: абетка, українська мова як іноземна, рівень А1, іншомовна аудиторія, комунікативна компетенція.

DOI:

Постановка проблеми. Мова є однією із найважливіших цеглинок у фундаменті кожної нації. Саме у ній відображено і зафіксовано найглибші витоки свідомості народу та його ментальність, закодовано народну мудрість і споконвічні знання. Мова – це генератор і найвища форма патріотизму, Божий дар і ключ до вивчення культури, історії, традицій, творець культури. Вона репрезентує народ у світі, є ореолом нації й етнічним кордоном. “Нація повинна боронити свою мову більше, ніж свою територію”, – говорила Леся Українка. Адже територію можна відвоювати, а коли вмирає мова, то вмирає і нація. Недаремно кажуть, що мова – ключ

до Вічності, пароль до дверей Всесвіту. Не раз можна спостерігати: якщо людина, яка виросла на чужій землі, почує рідну мову чи пісню, то з нею починають відбуватися якісь неймовірні речі (радість, сльози, зміна емоцій). Адже рідна мова відповідає генетичному коду людини [13 : 1].

“Коли ми говоримо про людину як соціальну істоту, яка кодується, ми маємо думати про те, як буде закодоване майбутнє покоління. І тут мова має визначне значення. Ми маємо право й етичне зобов’язання перед майбутнім поколінням за-кодувати його на українську мову. Щоб вона стала потрібною і цікавою для нього”, – зазначив соліст популярного українського гурту “Антитіла” Тарас Тополя [15 : 1].

Знаменитості, відомі освітяни та лінгвісти сходяться на думці, що вивчення української мови за кордоном – це важливий аспект зв’язку поколінь та ідентичності нації. Ось лише кілька переваг: 1. Збереження мовної спадщини. Вивчення української мови допомагає зберегти мовну спадщину та передати її наступним поколінням. Це особливо важливо в контексті еміграції, коли українці живуть за кордоном і знаходяться в середовищі, де українська мова не є рідною. 2. Розуміння культури. Ще одна перевага вивчення української за кордоном – розуміння культури та традиції нації. Тим, хто досконало володіє українською, доступне не лише культурне надбання, а й сучасні українські новинки музики, кіно, літератури. 3. Саморозвиток і кар’єрні можливості. Вивчення української мови за кордоном паралельно з будь-якою іноземною сприяє розвитку інтелектуальних здібностей, покращує комунікативні навички. Це корисно як для особистого, так і для професійного розвитку. Знання української мови стане у пригоді під час працевлаштування в Україні та за кордоном, побудови кар’єри в галузі дипломатії, бізнесу, міжнародних відносин та інших галузях, де потрібно спілкування з українськомовними колегами або партнерами [15 : 2].

Попри значні переваги вивчення української за кордоном, є також певні складнощі:

1. Обмежена доступність закладів. Українських шкіл за кордоном надзвичайно мало, більшість класів переповнені.
2. Відсутність практики. Для вивчення будь-якої мови важливо мати практичний досвід. Однак українська мова не надто поширена за кордоном, тому може бути складно знайти можливості для спілкування нею.
3. Труднощі зі свідоцтвом. Отримання українського документа про освіту за кордоном може бути ще тим випробуванням.

Та, попри труднощі, більшість українських артистів і політиків віддають на навчання своїх дітей у школи Великої Британії, Франції, США. Проте зіркові батьки в один голос заявляють, що їхні малюки продовжують вивчати українську мову за кордоном, та вбачають у цьому особливі переваги [15 : 2].

Українська мова за кордоном призначена стояти на сторожі збереження ідентичності та здорового духовного і ментального розвитку. З огляду на це українська нація і держава мають забезпечувати відродження і захист української мови, якісну розбудову українського мовного простору. А діти – це майбутнє української нації, які наділені потенціалом та можливостями задля розвитку країни та її культури. Їхня освіта, виховання та підтримка важливі для забезпечення процвітання України у майбутньому.

Вивчення української мови починається, власне, з абетки і щирої розмови між мамою чи татом із дитиною рідною мовою. Навчання абетки – це не нудна тяглість, а веселе та захоплююче знайомство із українською мовою. Успішно вивчений алфавіт

дозволяє швидко орієнтуватися у словниках та вказівниках, які будуються за алфавітним принципом, розуміти абрєвіатуру та впевнено називати своє ім'я по буквах.

Саме тому стало важливим таке питання як формування навичок україномовного навчання за кордоном на початковому етапі, що й обумовлює актуальність майбутнього дослідження та вивчення абетки з української мови як іноземної за навчальним посібником “Мої друзі”.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Спеціальним дослідженням доведено, що раннє шкільне навчання будь-якої мови як засобу міжкультурного спілкування є ефективним інструментом стимуляції пізнання, розкриття творчого потенціалу особистості учня і посилення гуманізації початкової освіти. Методична наука має вагомий потенціал досліджень проблеми вивчення іноземної мови взагалі (І. Кочан, О. Антонів, Д. Мазурик, О. Палінська, О. Туркевич, І. Зозуля) [6; 9; 10; 12].

Проте часто виникає запитання: у якому віці учням найкраще розпочинати вивчати іноземну мову? Дослідивши це питання, виявилось що варто розпочинати вивчати говоріння ще змалечку. “Критичний період для вивчення мови може різнитись. Адже мова – це ціла низка навичок. Граматику, наприклад, ми можемо засвоювати і в дорослому віці. Вважається, що перший найкращий час для вивчення мови – це період від народження до 3 років. Наступний – між 4-7 роками”, – Патриція Кетрін Кул, професорка мовлення та слуху та співдиректорка Інституту навчання та наук про мозок у Вашингтонському університеті) [8 : 1].

Якщо є намір навчити дитину іноземної мови на рівні рідної, то найприйнятніша методика – просте, невимушене спілкування у ігровій формі. “Діти найкраще навчаються, коли вони вмотивовані, заохочені та мають подолати певний виклик”, – каже директорка відділу раннього розвитку філіалу British Council у Мадриді Кетерін Стюарт для онлайн-курсу English in Early Childhood. Експерти курсу роблять акцент на тому, що головна діяльність маленьких дітей – гра. Тому вивчення мови має проходити саме так. Це стосується вивчення будь-якої мови, якщо ми говоримо про маленьких дітей. На ігрову подачу варто звернути увагу, коли ви обираєте курси, дитячий садок чи вчителя [11 : 1].

Виокремлення раніше не з'ясованих частин загальної проблеми. Фахівці та учителі з-за кордону радять розпочинати вивчення абетки різними шляхами та у різні вікові періоди. Галина Барляк / Halina Barlyak [1 : 1] (вчитель початкових класів суботньої школи в Італії) зазначає: “Вчити букви та читати краще або до початку навчання в 1 класі або через рік. Спішити не варто. Дітям цікаво бути учнями, але важливо, щоб охота не зникла відразу. Не секрет, що більшість дітей вчить українську не за власним бажанням. А от вчитися писати можна спробувати різними шляхами. Це питання – індивідуальне. Можна одночасно з вивчення букв – класично, як в українській школі в Україні, можна після вивчення всієї абетки, бо для наших дітей найважливіше – це розвиток мовлення. Коли діти вміють складати з букв слова, а тут в нагоді стане розрізна абетка, вони із великим задоволенням навчаються і писати. Існує третій варіант. Найкращі результати показують 8–9 річні діти. В них є власний досвід з італійської школи, тобто механізм складання та читання слів, написання їх буквами. Вони вже достатньо дорослі, щоб зрозуміти мотивацію. Дитячі амбіції, жага лідерства творять чудеса. Але питання усного мовлення завжди залишається актуальним” [1 : 1].

Формулювання цілей статті. Навчання дітей дошкільного віку абетки в іншомовній аудиторії націлила нас допомогти вчителям і дітям швидко і легко засвоїти укра-

їнські літери, створивши навчальний посібник “Мої друзі”, де представлено методику вивчення української абетки для дітей діаспори віком від 4–6 років, яка ґрунтується на використанні навчальних карток, пісень, віршів, прописів, розмальовок тощо. Важливо, щоб знайомство з українською абеткою було ефективним і формувало інтерес до подальшого вивчення мови. Особливо це стосується дітей. З власного досвіду зауважу, що представлення української абетки дітям, які починають вчити мову чи удосконалювати її як другу, повинне бути, з одного боку, яскравим, а з іншого – продуктивним.

Виклад основного матеріалу. Навчальний посібник (абетка) “Мої друзі” з української мови як іноземної для дітей 4–6 років за кордоном призначений для вивчення української мови на початковому рівні (згідно із “Стандартизованими вимогами до рівнів володіння українською мовою як іноземною А1–С2”): А1 – ПОЧАТКОВИЙ рівень, який засвідчує часткове ознайомлення зі структурою і системою української мови та можливість *простого, короткого і тематично обмеженого* спілкування в прогнозованих повсякденних ситуаціях. Абетка “Мої друзі” створена також відповідно до Нової української школи (НУШ) – ключової реформи Міністерства освіти і науки від вересня 2017 року та від лютого 2018 року з новим Законом “Про освіту”, який регулює основні засади нової освітньої системи, та новим Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Посібник “Мої друзі” – це навчальний комплекс, до якого входять: 1. “Мої друзі”. Навчальна книга. Робочий зошит, частина 1 (А–М); 2. “Мої друзі”. Навчальна книга. Робочий зошит, частина 2 (Н–Я) та 3. “Мої друзі”. Допомога вчителю, онлайн.

Призначення посібника – допомогти дітям (віком 4–6 років) ознайомитися з українською абеткою, зрозуміти і закріпити набуті навички усного та писемного мовлення, вивчити нові граматичні моделі, а також полегшити вимову дитиною кожної літери та наблизити її до власне української, загалом посприяти розвиткові учня як грамотної, різнобічно обізнаної особистості. Для того, щоб заняття проходили досить легко і весело, а також приносили користь, необхідно виробити певну стратегію і дотримуватися її у всьому: 1. Регулярність і системність у вивченні абетки (2–3 години на тиждень). 2. Готовність дитини (психологічний і фізіологічний стан) і своєчасність навчання (не раніше 4–5 років). 3. Тактильність у розвитку дитини щодо вивчення абетки (від дрібної моторики до великої) та різноманіття. 4. Інтерактивність (картки, мобільні додатки тощо). 5. Активність і веселощі у навчанні.

Методологічним підґрунтям для розробки навчального посібника з української мови були: 1. Підручники з польської, англійської, німецької, та французької як другої мови, яку вивчають українці у садочках та початкових класах середньої школи. 2. Навчальні сайти онлайн-курси та відео з вивчення української мови як рідної. 3. Відеоуроки та курси вивчення італійської, англійської, польської, французької та ін. мов. 4. Відвідання занять із вивчення англійської мови дітьми від 4–6 і 6–8 років у садочках, школах та на спеціалізованих курсах.

Структура навчального посібника “Мої друзі”: 1. Навчальний посібник “Мої друзі” складається з 17 тем: 1. Знайомство (Урок_1-2); 2. У класі (Урок_3-6); 3. Іграшки (Урок_7-8); 4. Мої речі (Урок_9-10); 5. Кольори (Урок_11-12); 6. Зоопарк (Урок_13-15); 7. Ферма (Урок_16-18); 8. Одяг (Урок_19-21); 9. Моє тіло (Урок_22-23); 10. День народження (Урок_24); 11. Україна (Урок_25); 12. Футбол (Урок_26); 13. Моя сім’я (Урок_27); 14. Їжа (Урок_28-29); 15. У шафі (Урок_30); 16. Щастя (Урок_31-32); 17. Відпочинок (Урок_33-34).

2. Посібник містить 34 уроки. На кожен літеру розроблений окремий урок у порядку абетки. Кожен урок розпочинається короткою інформацією для вчителя: 1. Тема уроку. 2. Визначення рівня. 3. Пропонована літера. 4. Важливі слова. 5. Ситуативний словник. 6. Завдання уроку (лексико-граматичний компонент). 7. Вправи для елементів письма, слухання, повторення, говоріння і вивчення літер.

Структура уроків навчального комплексу досить проста і систематизована. Пам'ятайте, пропоновані матеріали не обмежують вас у викладі лише них, а націлюють на пошук нових і використанні набутих, тому я пропоную, а ви доповнюйте і удосконалюйте.

1. Необхідно розпочинати уроки із розглядання словничка-ілюстрації до кожної літери – “Веселий словничок”, який допоможе швидше зорієнтуватися із вивченням нової літери та почути її кілька разів, як вимовляє вчитель у невідомих словах. Він повинен вразити дітей невимушеністю і яскравістю. Вони не повинні відчувати, що вони почали навчатися, це свого роду цікаве пізнання і дружня бесіда, яка допоможе вчителю організувати дітей, знівелювати їхній страх перед чимось новим і, звичайно ж, зацікавити. Напевно, діти можуть запитувати про нові слова чи малюнки іноземною мовою (рідною), тоді допоможіть їм, переклавши їхні запитання і відповіді. Намагайтеся після кількох перекладів вживати слова зі словничка-ілюстрації українською мовою, щоб вони краще запам'ятали. Вимовляйте нові слова чітко, повільно, дуже легко і з посмішкою. Налаштуйте їх на те, що вивчення української мови – це щира розмова з рідною людиною чи другом, це мова дуже чітка і водночас дуже мелодійна.

2. Наступна сторінка – це і є коротка інформація для вчителя, про яку ми згадували вище. Саме вона повинна бути кольоровою та ілюстративною, з якою б учні прагнули працювати і вчитися. Тут потрібно прописати чіткі завдання, як для вчителя так і для дитини, а саме: 1) тему уроку, 2) номер уроку, 3) літеру, 4) словник (пропоновані важливі слова), 5) завдання уроку (лексико-граматичний компонент), 6) прописані слова із наголосами та ілюстрації до них, 7) ситуативний малюнок на пропоновану літеру. На цій сторінці діти наочно знайомляться із певною літерою (друкованою), як великою, так і маленькою. Для них пропоную виконати лише два завдання. У першому завданні вони розмальовують літеру і прописують за вказаними позначками, а також розмальовують один із предметів до цієї літери. У завданні номер два – діти розглядають малюнки, вивчають їх, ідентифікують слово із малюнком, запам'ятовують написання слова та правильно його вимовляють, відповідно до правил наголошування. Вчать усно описувати ситуативний малюнок українською мовою, використовуючи нові слова, ставити питання і давати відповіді.

3. На сторінці номер три пропоную теж два завдання. Завдання 3 – це повторення написання літери і звучання. Приділіть цій вправі кілька хвилин. Виконайте її разом з дітьми та окремо прослухайте кожного і допоможіть вимовити літери якомога краще. Проговоріть кожне слово із ілюстративного словника та використайте картки, вимовляйте слова з ними, не заставляйте і не наполягайте говорити, якщо учень не готовий. Завдання 4 – це невеликий відеоролик чи пісня із вживанням цієї літери та відомих уже слів. Діти можуть не тільки дивитися і слухати, але й повторювати слова та вивчати нові. Після перегляду, використайте картки та повторіть почуті слова та нові. Якщо у вашому приміщенні не передбачено пристроїв для перегляду, то просто прочитайте їм віршик і наголосіть на словах даної літери.

4. У навчальному посібнику “Мої друзі” окрім літер пропоную вивчати також

цифри та правильно вимовляти їх українською мовою. Тому наступна сторінка – це ситуативний малюнок-завдання для запам'ятовування цифр чи літер. Тут необхідно порахувати і з'єднати, знайти вказаний предмет і обвести, скласти літеру із маленьких частинок тощо. Такі завдання допоможуть дитині краще і швидше розкрити свої вміння комунікувати і зосереджуватися, а вчителеві чітко простежити, хто любить спілкуватися, а хто спокійно і уважно буде розмальовувати і писати.

5. Сторінка номер 6 містить також два завдання і дає можливість дітям вивчити і повторити абетку, співати чи вимовляти у віршованій формі. Ви можете використувати матеріали із власних надбань. Кожну вивчену літеру діти називають, а нову букву проговорюють та обводять, як велику так і маленьку. У табличці із літерами є як друковані літери, так і писані, для швидшого запам'ятовування і ознайомлення.

6. На сторінці номер 7 пропоную відпочити від літер і прослухати пісню з рухами про предмет чи персонажів, пропонованої літери. Можна виконати це завдання сидячи за партами, плескаючи в долоні та повторюючи окреме слово чи буквсполучення, а можна стати в коло і виконувати певні рухи. Вибір за вами, але використовуйте лише українську мову. Якщо клас дуже активний і швидко сприймає, вивчіть із ними новий віршик чи маленьку скоромовку. Якщо ж ні, тоді добре закріпіть нові слова.

Ці кілька сторінок ознайомлення із новою літерою у “Навчальній книзі” та у підручнику “Допомога вчителеві” відкриють вам зручний і цікавий спосіб у подальшій роботі для вивчення необхідного матеріалу. Тому, пропоную наступний етап роботи із “Робочим зошитом”. Матеріали, які розміщені у цій частині складені та зібрані з багатьох джерел для кращого і легшого вивчення української абетки. Це переважно вправи для писання і розмальовування, складені для дітей різної вікової групи та різного рівня підготовки. Лише вчитель зуміє правильно підібрати із пропонованих матеріалів ті, які допоможуть учневі розкрити свій потенціал, вивчити щось нове, а не спровокувати не любов до мови та негативне ставлення. Тому пропоную вправи дуже різноманітні: 1. Перше завдання – це можливість написати чи обвести друковану літеру велику і маленьку, заштрихувати і розмалювати зображення до цієї літери. Друге завдання – це знайти літери у малюнках і розмалювати. 2. На наступній сторінці подано завдання на повторення цифр, де потрібно порахувати, розмалювати, назвати і обвести предмети у табличці. 3. Схожим буде завдання наступної сторінки, де учні будуть шукати предмети чи персонажів на задану букву і також все розмальовувати, називати і обводити. 4. Далі пропоную прописи друкованої літери для кращого письма і закріплення вивченого. А також цікавий лабіринт, де учні шукають літеру та розмальовують захований предмет, називаючи його. 5. Для дітей старших і активніших ми пропонуємо літери писані і великі, і маленькі. Їх необхідно повільно і, відповідно до правил правопису, спробувати написати акуратно і чітко. А для маленьких учнів ми підготували наступну вправу, складену із малюнків, у якій вони шукають літери і з'єднують їх відповідно до завдання. 6. Наступна сторінка – це розмальовка за цифрами. Діти трохи відпочивають, повторюють кольори, фігури, цифри тощо. Як і наступне завдання, воно націлене на повторення попередніх та вивчення нових літер, слів та зображень. Учні повинні їх назвати, знайти і обвести. 7. Оскільки, діти пізнають багато нового і цікавого на заняттях з української мови, то пропоную і трошки малювання на задану тематику уроку чи пропоновану літеру. 8. А для вправлення письма і для старших, і для маленьких, даємо окремо сторінку прописів писаної літери. Звичайно, вирішує вчитель, чи готові

діти до писаних літер і чи зможуть вони одночасно вивчити і друковану, і писану і чи потрібна вона їм взагалі. Вимогами у навчанні керує клас, а вчитель допомагає здійснити і виконати усі потреби учнів у навчанні, виробивши у них лише позитивні і добрі наміри до навчання та до української мови.

Завершують наш навчальний курс – творчі завдання. Це можуть бути витинанки, творчі роботи із кольоровим папером, складання оригамі та, навіть, просто поїдання смачних фруктів чи солодощів, дивлячись мультик, театралізоване дійство чи слухаючи казку. Підберіть їм цікаві та повчальні українські казки, повторіть із ними героїв чи персонажів. Впевнена, що пропоновані матеріали, це не все, що ви можете прочитати і знайти у наших посібниках, але вони допоможуть вам у навчальному процесі зробити ваші уроки більш цікавими та пізнавальними. Також в абетці ви знайдете безліч сайтів і додаткових посилань, у яких є нові й важливі матеріали для вивчення української мови, сподіваюся, ви ними зацікавитесь і використаєте для поглиблення ваших уроків.

Пізнавати навчальний посібник пропоную разом із цікавими героями хлопчиком Андрієм, дівчинкою Юлією та їхніми улюбленими – левом Левком та роботом Мудриком. “Мої друзі” – це цікава пригода в країну української абетки, пісень, казок та мультфільмів, де кожна дитина зуміє відкрити для себе захопливий світ літер, звуків та нових слів. Вона навчиться грати у нові ігри, розгадувати цікаві лабіринти та загадки. Зможе відчутти і порівняти мову мами і тата, збагатиться і стане впевненою.

Висновки. Сподіваємося, абетка дасть змогу дітям не лише покращити знання з української мови, а й відкрис щось нове і невідоме про Україну, допоможе краще пізнати нашу країну і полюбити її. Для кращого ознайомлення з посібником рекомендуємо поцікавитися також іншими освітніми проектами Міжнародного інституту освіти, культури та зв’язків з діаспорою НУ “Львівська політехніка”: <https://miok.lviv.ua>

Список використаної літератури

1. Барляк Г. Українська – за кордоном. 2021. 5 с. URL : <https://www.facebook.com/mova.ellisiv> (дата звернення 06.03.2024).
3. Винницька О. Лицем до дитини. Особистісно-орієнтоване навчання в початковій школі. Посібник для професійного розвитку вчителя. Львів : Літопис, 2005. 272 с.
4. Вінницька В. М., Плющ Н. П. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців. Київ, 1997. 244 с.
5. Кисельова Т. Г., Солонська О. П., Безкровна Л. І. Українська мова : перші кроки : навчальний посібник для іноземців. Національна фармацевтична академія України. Харків : Видавництво НФАУ, 2002. 88 с.
6. Кочан І. М. Українська мова заслуговує на те, щоб її престиж серед інших мов був високий і величний, 2022. 2 с. URL : <https://lnu.edu.ua/iryna-kochan-ukrainska-mova-zasluhovuie-na-te-shchob-ii-prestyzh-sered-inshykh-mov-buv-vysokyy-i-velychnyy/> (дата звернення 06.03.2024).
7. Круківська І. Робота з країнознавчим матеріалом як фактор розвиваючого. *Іноземні мови*. 1999. № 1. С. 7–9.
8. Кул П. К. Іноземна для дітей. 2019. 3 с. URL : <https://life.pravda.com.ua/society/2019/03/5/235865/> (дата звернення 06.03.2024).
9. Мазурик Д. В. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Львів : Фоліо, 2017. 288 с.
10. Палінська О., Туркевич О. Крок-1 (рівень А1–А2). Українська мова як іноземна : книга для студента. Львів : Артос, 2011, 2014. 100 с.

11. Стюарт К. Дізнайтеся, як допомогти дітям вивчати англійську як другу мову, 2024. 3 с. URL : <https://www.futurelearn.com/experttracks/english-early-childhood> (дата звернення 07.03.2024).
12. Українська мова для студентів-іноземців підготовчого відділення. Розмовно-фонетичний курс. Навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2005. 237 с.
13. Українська як код нації: чому дітям варто говорити рідною мовою. 2020. 2 с. URL : <https://armyinform.com.ua/2020/01/15/ukrayinska-yak-kod-nacziyi-chomu-dityam-vartogovoryty-ridnoyu-movoyu/> (дата звернення 06.03.2024).
14. Фоломкина С. К. Навчання читанню іноземною мовою у III класі. *Іноземні мови в школі*. 1969. № 6. С. 29–40.
15. Які переваги вивчення української мови за кордоном? 2023. 4 с. URL : <https://optima.school/blog/aki-perevagi-vivcenna-ukrainskoi-movi-za-kordonom> (дата звернення 06.03.2024).

References

1. Barliak H. Ukrainska – za kordonom. 2021. 5 s. URL : <https://www.facebook.com/mova.ellisiv> (data zvernennia 06.03.2024).
3. Vynnytska O. Lytsem do dytyny. Osobystisno-orientovane navchannia v pochatkovii shkoli. Posibnyk dlia profesiinoho rozvytku vchytelia. Lviv : Litopys, 2005. 272 s.
4. Vynnytska V. M., Pliushch N. P. Ukrainska mova. Praktychnyi kurs hramatyky dlia studentiv-inozemtsiv. Kyiv, 1997. 244 s.
5. Kyselova T. H., Solonska O. P., Bezкровna L. I. Ukrainska mova : pershi kroky : navchalnyi posibnyk dlia inozemtsiv. Natsionalna farmatsevtichna akademiia Ukrainy. Kharkiv : Vydavnytstvo NFAU, 2002. 88 s.
6. Kochan I. M. Ukrainska mova zasluhovuie na te, shchob yii prestyzh sered inshykh mov buv vysokyy i velychnyi, 2022. 2 s. URL : <https://lnu.edu.ua/iryna-kochan-ukrainska-mova-zasluhovuie-na-te-shchob-ii-prestyzh-sered-inshykh-mov-buv-vysokyy-i-velychnyi/> (data zvernennia 06.03.2024).
7. Krukivska I. Robota z krainoznavchym materialom yak faktor rozvyvaiuchoho. *Inozemni movy*. 1999. № 1. S. 7–9.
8. Kul P. K. Inozemna dlia ditei. 2019. 3 s. URL : <https://lifepravda.com.ua/society/2019/03/5/235865/> (data zvernennia 06.03.2024).
9. Mazuryk D. V. Ukrainska mova dlia inozemtsiv. Krok za krokom. Lviv : Folio, 2017. 288 s.
10. Palinska O., Turkevych O. Krok-1 (riven A1–A2). Ukrainska mova yak inozemna : knyha dlia studenta. Lviv : Artos, 2011, 2014. 100 s.
11. Stiuart K. Diznaiesia, yak dopomohty ditiam vyvchaty anhliisku yak druhu movu, 2024. 3 s. URL : <https://www.futurelearn.com/experttracks/english-early-childhood> (data zvernennia 07.03.2024).
12. Ukrainska mova dlia studentiv-inozemtsiv pidhotovchoho viddilennia. Rozmovno-fonetichnyi kurs. Navchalnyi posibnyk. Vinnytsia : VNTU, 2005. 237 s.
13. Ukrainska yak kod natsii: chomu ditiam varto hovoryty ridnoiu movoiu, 2020. 2 s. URL : <https://armyinform.com.ua/2020/01/15/ukrayinska-yak-kod-nacziyi-chomu-dityam-vartogovoryty-ridnoyu-movoyu/> (data zvernennia 06.03.2024).
14. Folomkina S. K. Navchannia chytanniu inozemnoiu movoiu u III klasi. *Inozemni movy v shkoli*. 1969. № 6. S. 29–40.
15. Yaki perevahy vyvchennia ukrainskoi movy za kordonom? 2023. 4 s. URL : <https://optima.school/blog/aki-perevagi-vivcenna-ukrainskoi-movi-za-kordonom> (data zvernennia 06.03.2024).

ENCODE CHILDREN IN UKRAINIAN**Halyna Boyko**

*Lviv Polytechnic National University
International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations
St. S. Bandery 32d, 6a n.k., room 212, 79013, Lviv, Ukraine
phone: 032 258 01 51
email mail: GalBojko@gmail.com
<http://orcid.org/000-0002-03866-5478>*

The article is devoted to the study of the alphabet of the Ukrainian language according to the educational course “My Friends” for children 4-6 years old abroad, which is intended for learning the Ukrainian language at the elementary level (according to the “Standardized requirements for the levels of proficiency in the Ukrainian language as a foreign language A1-C2”): A1 – the initial level, which certifies a partial acquaintance with the structure and system of the Ukrainian language and the possibility of simple, short and thematically limited communication in predicted everyday situations. The article states that the “My Friends” manual is an educational complex that includes: 1. “My Friends”. Educational book. Workbook, part 1; 2. “My friends”. Educational book. Workbook, part 2 and 3. “My friends”. Help for the teacher, online. The focus is on the fact that the educational manual “My Friends” was created in accordance with the New Ukrainian School – a key reform of the Ministry of Education and Science from September 2017 and from February 2018 in accordance with the new Law “On Education”. The manual is intended to help children (aged 4-6 years) familiarize themselves with the Ukrainian alphabet, understand and consolidate the acquired skills of oral and written communication, learn new grammatical models, as well as facilitate the child’s pronunciation of each letter and bring it closer to Ukrainian proper, in general, contribute to the pupil’s development as competent, versatile person. In order for classes to be quite easy and fun, as well as beneficial, the author of the article emphasizes the need to develop a certain strategy and follow it in everything. The educational complex “My Friends” consists of 17 topics and 34 lessons. A separate lesson is developed for each letter in alphabetical order. Each lesson begins with brief information for the teacher: 1. Lesson topic. 2. Determination of the level. 3. The proposed letter. 4. Important words. 5. Situational dictionary. 6. Tasks of the lesson (lexical and grammatical component). 7. Exercises for writing, listening, repeating, speaking and learning letters. We offer to get to know the study guide together with interesting characters (boy Андрій (Andriy), girl Юлія (Yulia) and their pets – Левко (Levko) the lion and Мудрик (Mudryk) the robot).

Key words: alphabet, Ukrainian as a foreign language, level A1, foreign language audience, communicative competence.

*Стаття надійшла до редакції 19.03.2024
доопрацьована 26.03.2024
прийнята до друку 30.03.2024*